

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Hac hebdomade & tribus sequentibus, Charitatis proprietates, quæ ab
Apostolo referuntur, sic ad mysteria sive apparitiones Christi resurgentis
revocantur, ut his certissimis notis vera Charitas ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

opera Altissimi. Duo & duo, & unum contrarium. Quasi diceret, cum opposita juxta se posita magis luceant, sic simul considerata sunt, ut quod est bonum, melius appareat ex opposito sibi malo, & facilius acceptetur. Aut certe si quid duri & asperi in bono appareat, non propterea repudietur, quia si velis attentius intueri malum oppositum, longè tibi duriora inde & deteriora invenies; ac proinde bono inhaerendum.

Times forte aliquid à temperantia vel infantia spirituali? At quanto magis plura pertimescenda sunt ab intemperantia vel infantia sensuali? Nullum esse vitium probrosius, aut peccatum magis exprobabile quam intemperantiam docet expressè sanctus Thomas, & manifestè probat, quod ex omnibus vitiis istud magis repugnet excellentiæ & honori hominis, cū versetur circa sensuality quæ sunt nobis cū brutis communia, & in quibus tractandis minus insit humani luminis & rationis. Quis verò non sentiat quanti sit probri quantæque infamiæ, si ut infans vel ut puer appelletur? Tale est certè probum, ut

qui hac injuria temerè virtum sapientem notaret, non modò in virum graviter, sed & in Deum peccaret.

At citrà noxam omnem sic vocari potest intemperans, qui seipsum suo puerili vicio probris exponit. Quin & ipse Deus sic illum derideri permittit, ut hac faltem sui nominis cura moveatur; aut certè nisi resipiscat, gravius ipse recordem puerum castigabit. Sic aperte & opportunè Sapiens: *Infantium insensatorum more viventes: propter hoc tanquam pueris insensatis judicium in derisum dedisti, Deus, Qui autem ludibriis & increpationibus non sunt correcti, dignum Dei judicium experti sunt.* Sap. 10.

Videndus est Clemens Alexandrinus l. 7. Pædag. cap. 5. Ubi egregiè de hac utraque infantia. Vide & Feriam 2. infra hebdomadam 16. post Pentecosten, in qua hæ proponuntur expressæ Veritates:

Aut baptismalis servanda est innocæntia, aut per infantiam spiritualem revocanda. Non est ætas maturior infantia Christiana.

AD SEQUENTES QUATUOR HEBDOMADAS.

MATERIAM Considerationum seu Veritatum subministrabunt Mystera Resurrectionis Christi Domini, que notiori vocabulo dicuntur Apparitiones. Et quia his Mysteriis respondet Via Vnitiua, que est Perfectorum, seu, que est in perfectiori Charitatis gradu: idcirco Charitatis proprietates, que ab Apostolo referuntur, Charitas patiens est, benigna est, & quas suscipit prosequitur, prima Corinthiorum decimo tertio, ad unumquodque Mysterium ita revocabimus, ut his certissimis notis, quam sit vera Charitas, discerni possit ab Amore proprio seu Zelo falso & adumbrato. Sic enim sanctus Bernardus, ubi de his agitur Mysteriis, facile est, inquit, nosse, quam sint aliena à propria voluntate, que propria sunt Charitatis, cui Illa, rectà fronte, contrariam se constituit. Nam Charitas benigna est, &c. Serm. 2. de Resurr. Dom.

FERIA SECUNDA.
APPARET CHRISTVS D. BEATISS.
Virgini Matri. In qua item apparet prima
Charitatis proprietates.

Charitas patiens est.

Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tua latificaverunt animam meam. Pl. 93.

Haynovus Pars 2.

Ii

VERI

VERITAS PRACTICA.

Quam verè Charitas includit in se patientiam, tam verè Impatiens excludit à se Charitatem.

RATIO est; quia idcirco verè Charitas includit in se patientiam, sive quod idem est; idcirco verè dicitur patiens, quod qui agit ex Charitate, tam libenter omnem pro Deo pœnam patitur, ut qui non omnem pœnam sic patitur, excludat à se Charitatem illam. actualem seu actus patientem.

Sed Impatiens non libenter omnem pro Deo pœnam patitur.

Ergo, quam verè Charitas est patiens, aut quam verè includit in se patientiam, tam verè Impatiens excludit à se Charitatem. Quod cum diligenti Deum sit valde cavendum, cavendum & is dissent, ne sit impatiens.

I. PUNCTUM.

QUANTA Charitate diligebat Christum suum, Beatissima Virgo Mater, tanto eius quidem videndi desiderio tenebatur, sed illa suum ita desiderium cōtinebat, ut quantum in illa esset veræ Charitatis, tantum esset & patientiæ. Sic ergo patienter expectat, donec ipse resurgens, appareat & sua gloriosissima præsentia mœrentem confoletur: Tum verò quando apparuit; ô qualis utriusque animus! quales amplexus! quale colloquium! Sed quamdiu durabit iste congressus? Quamdiu sic simul seipsis perficientur? Equidem nisi vera eis fuisset Charitas, aut nisi vera Charitas esset patiens, nunquam à se divulsi essent; sed si volet Filius, statim discedat, invitat piæ illas mulieres quæ ipsum quaerunt mortuum; Magdalena seorsim appareat, seorsim Petrus, eum aliis simul Apostolis, nec ad Beatissimam Matrem nisi cum Filius voluerit, revertatur; certè posset dolere Mater absentiam Filii, sed tamen patienter dolebit, illaque ipsa Charitas, quæ dolorem ex absentia concitabit, dolori patientiam sic conjunget, ut ex æquo sit ejus animus dolens & patiens.

Sic quædo Filius relicta inter homines Matre, in cœlum remigrabit; quanto putas eum dolore Mater separatū lugebit? Lugebit tamè patienter, & separationē, & luctū feret æqua-

nimis, quia charitas patiens est: & tam constantè omnem hujus vitæ molestiam feret, nullū ut ullo tempore impatientis animi signum edat, sicut nullo tempore extra charitatē fuit. Unum ex alio sequitur, ut qui in charitate semper vivit, nunquam sit impatiens: aut si quando est impatiens, jam in charitate illa, quæ patiens est, non vivat. Quod cum sit ad perfectæ charitatis praxim valde opportunū, sic expendendū modò proponitur, ut quæ ratione monstratur charitas esse patiens, eadem demonstratur esse extra Charitatē, qui est impatiens. *Iam non secundu Charitatem ambulat. Rom. 14.* Quænam autem est illa ratio, cur dicatur esse charitas patiens? Nempe hæc manifesta, quod qui ex charitate vitam agit, libenter omnem pœnam pro Deo lubeat: aut qui non omnem pœnam sic lubeat, non possit dici vitam agere ex illa charitate, ac toties illam à se excludere dicendus sit, quoties pœnam aliquam non libenter aut non pro Deo feret.

Nam hoc habet charitas patiens supra virtutem patientiæ; ut non modò quædā adversa toleret, sed omnia profus & libenter, & pro Deo. Tota enim divina est, tota quod est, Deum amat, totum quod amat, Deus est; totum quod Deus amat, & ipsa sic amat, ut nullam differentiā inter res amandas ponat, quæ ab ipso Deo ponitur, à quo est ordo charitatis, & à quo sponsa proficitur, *ordinatam in Cant. 2.* Iam verò cum omnes indifferenter & ex æquo adversitates, pœnæ, & molestiæ à Deo immittantur & amentur, sic ex æquo charitas ad unam omnes amplectitur, ut si unam excluderet, jam non esset charitas, quia Deum non intueretur, qui in illa exclusa pœna perinde spectandus erat, atq; in aliis: qui autem actus Deum non intuetur, non est charitatis actus qui Deo totus adheret.

Sic præclare Apostolus: *Quis ergo nos separabit à charitate Christi tribulationem angustiam?* Et expositis quibuslibet patiendis sic concludit; *In his omnibus superamus, propter eum qui dilexit nos.* Hæc est charitas patiens, à qua qui vel unam excludit pœnā, quam volit pati, se ab illa charitate, aut illam à se excludit.

I. I. PUNCTUM.

SED Impatiens non libenter omnem pro Deo, subit molestiam.

Hoc ipso enim, quò est impatiens, latè indicat:

dicat se nolle poenam illam, cujus est impatiens: nec aliunde impatientia concitatur quam ex repugnantia voluntatis cum re adversa quam nolle sustinere.

Si sola esset sensitivæ partis cōtradictio cui voluntas non consentiret, posses quidē simul velle pati, non obstante illa sensus contradictione: sed quando cōtradictio transit in impatientiam, signū est consentientis voluntatis, signum est dissoluti cordis, & animi à patiēdo alieni; nam illa corporis inquietà ja-ctatio, verba illa aspera, frons obdura, & totus in acerbitate conversus vultus non aliunde procedunt quam à libera voluntate, quæ sic indicat se nolle, aut nō libenter ferre, quod occurrit ferendum. *Va dissoluti corde! Va his qui perdidit sustinentiam!* quid est dissolvi corde, & quid perdere sustinentiam, nisi se impatientem præbere in sustinendo? Quomodo verò impatiens sic diceretur dissoluti cordis & perditæ sustinentiæ, nisi voluntatē haberet alienam à ferendis adversis? nam si contra repugnantiam naturalem non desisteret à bona voluntate patiēdi; jam non perdidisset sed conservasse sustinentiam dicendus esset: neque illi duplex infaustum va intētaretur, sed potius fœlix & beatus prædicaretur; sicut insignis ille inter suos Eleazarus senex, qui cum plagis perimeretur, ingemuit & dixit: *Domine qui habes sanctam scientiam, manifeste tu scis, quia cum à morte possem liberari, du-ros corporis sustineo dolores: secundum animam vero propter timorem tuum, libenter hæc patior.*

Hoc est scilicet patientem esse, sic libenter pati ut nullum contra edatur signum, quod à libera voluntate pendeat: Unde à contrario ille impatiens esse agnoscitur, qui signo aliquo motive corporis indicat se nolle pati. *Qui impatiens est,* inquit Salomon, *exaltat stultitiam suam:* id est, manifestè indicat se nolle pati, quod stultitia quoddam genus est, cum non propterea desinat pati quod nolit, imò tanto magis patiatur, quo minus nolit. O quantus horum stultorum numerus!

III. PUNCTUM.

ERGO, quam verè charitas includit in se patientiam, tam verè impatiens excludit à se charitatem: seu, qua ratione monstratur charitas esse patientis, eadem demonstratur extra charitatem actualem eum esse, qui est impa-

tiens: Quia sic charitas dicitur esse patientis, quod omnem pro Deo libenter subeat poenā: impatiens verò non illam libenter subeat, propter quam esse impatiens agnoscitur, unde sicut à se excludit voluntatem patiēdi quam includit charitas, sic à se excludit charitatem illam actualem, seu actu patientem; & quamdiu est impatiens, tamdiu erit extra charitatem quæ patientis est: tanta denique est impatientiæ & charitatis patientis disjunctio, quanta est inter impatientiam & patientiam.

Va filii desertores dicit Dominus, Filii subtractionis in perditionem, de quibus Apostolus: *Hi sunt videlicet filii desertores qui charitatem & animum filialem deserunt, quo præcipuè tempore talis animus esset exhibendus. Hi sunt qui se subtrahunt à paterna Dei gubernatione, dum quas immittit plagas, aut poenas, ipsi refugunt. Hi sunt qui se ultra ipsos subtrahunt; Non enim tribulatio, non angustia, non fames, non nuditas, non qualibet alia volentes pati separant à charitate Christi; sed ut sapienter observat S. Bernardus, Sola est propria hominis voluntas quæ hanc separationem efficere potest.*

Quamobrem adverte diligentius: Memen-to te filium illius Divini Patris qui nō minus se patrem ostendit in adversis, quam in prosperis: sic te in utriq; filium præbe, ut monet Sapiens, *Disciplinam Domini, fili mi, ne abicias, nec deficias cum ab eo corripit: quem enim diligit Dominus, corripit: & quasi pater in filio complacet sibi.* Hanc verò Sapientis admonitiōe sic urget & extendit Apostolus: *Et obli-vi estis consolationis quæ vobis tanquam filiis loquitur, dicens: fili mi noli negligere disciplinam Domini, neque fatigeris, dum ab eo argueris. Quem enim diligit Dominus, castigat: flagellat autem omnem filium quem recipit. In disciplina perseverate: tanquam filiis vobis offert se Deus: quis enim filius quem non corripit pater? quod si extra disciplinam estis, cuius participes facti sunt omnes: ergo adulteri, & non filii.* Expende hanc postremam sententiā, quæ dicit impatientem esse extra disciplinam & non esse filium, Nonne hoc idem est quod esse extra charitatem? Et nonne hoc satis potens motivum est, ne sis impatiens? Adeone tibi vilis est charitas ut pro ea conservanda nolis illud exiguum pati quod te impatientem facit? *Sustine sustenta-tiones Dñi: Coniungere Deo & sustine.*

Vide suprā, Fer. 5. Sexagesimæ.

Luc. 2.

1. Macc. 6

Prov. 14.

Is. 30. Hebr. 10.

Serm. de dupl. bapt. & de re-ling propr. voluntate.

Prov. 3.

Hebr. 12.

Eccli. 2.

FERIA TERTIA
APPARET CHRISTUS MARIÆ
Magdalena: Vbi & apparet secunda Charitatis
proprietas: Charitas benigna est.

Mulier quid ploras?

Quia tulerunt Dominum meum, & nescio ubi posuerunt eum. Ioan. 20.

VERITAS PRACTICA.

Si quid Charitas negat, tam benigna negando est, quam concedendo.

RATIO est, quia Charitas negando aliquid tam vera est, Charitas, quam concedendo.

Sed quoad vera est Charitas, semper benigna est. Ergo & negando tam benigna est quam concedendo: Quia in praxi tamen saepe peccant & qui negant quod petitur, & qui petunt quod negatur.

I. PUNCTUM.

*Matt. 28.
 Marci 16.
 Luca 24.
 Ioan. 20.*

HIC recolenda sunt cum affectu, quæ omnes Evangelistæ referunt, de pietate mulierum cum unguentis ad sepulchrum, ipso summo mane diei quo resurrexit Dominus, properantiū: dumque jam ad monumentum accessissent, viderunt revolutum lapidem, & Angelum sibi nuntiantem, quem quaerunt mortuum Christum, resurrexisse. Quod cum eiusdem Angeli iussu, discipulis retulissent, non eis discipuli crediderunt; Petrus tamen & Ioannes ad sepulchrum, sequentibus eos mulieribus, excurrunt. Sed non invento Domini corpore, Ierosolymam rediunt. Discipulis itaque & postmodum mulieribus à sepulchro abeuntibus, sola Maria Magdalena vehementer lugens illic persistit, & dum accedit propius ad monumentum, dum se inclinat & prospicit omnia diligenter, vidit duos Angelos in albis sedentes, qui dicunt ei: *Mulier quid ploras? Dicit eis, quia tulerunt Dominum meum, & nescio ubi posuerunt eum. Hac cum dixisset reversa est retrorsum, & vidit Iesum stantem, & non sciebat quia Iesus est. Dicit illi Iesus, Mulier quid ploras; illa existimans quia*

Ioan. 20.

hortulanus esset, dicit ei, Domine si tu sustulisti eum, dicit mihi ubi posuisti eum, & ego eum tollem. Dicit ei Iesus, Maria. Conversa illa dicit ei, Rabboni, quod dicitur magister; Dicit illi Iesus, noli me tangere, nondum enim ascendi ad patrem meum; vado autem ad fratres meos & dic eis; ascendendo ad patrem meum & patrem vestrum, Deum meum & Deum vestrum. Id est, nondum quidem ascendo, necdum discedo ut me quasi valedictura complectaris: discedam tamen brevi, & ante mihi sunt videndi fratres mei, mei discipuli.

In qua quidem apparitione cum multa ad affectum & profectum considerari possint, tū verò summa benignitas Domini Iesu sic mulierem alloquentis, & suo gloriosissimo conspectu ante ipsos etiam discipulos gratificantis. Quod verò nō patitur se ab ea tangi, prout illa vehementer optabat, præter alias rationes, disce & revolve attentius quod veritate proposita continetur, tam benignam esse charitatem negando quod petitur, quam concedendo.

Et ratio est evidens, quia charitas negando quod petitur tam vera est charitas, quam dū concedit aut etiam dū sæpius ultro offert, quod impetratur. Cur enim est charitas dum concedit quod petitur, nisi quia proximo benefacit propter Deum? At nonne sic exigunt aliquando rationes proximi, ut quod petitur negetur potius, quam concedatur? Et nonne charitas hoc proximi bonum respiciens tam vera est charitas, quam dum illud respicit concedendo quod postulat? Nam cur desinere esse quod est, si non desinit facere quod suum est? semper enim est ordinata charitas, & si ordo & ratio exigunt ut non concedatur quod petitur; adeo non perit propterea charitas, ut notius periret si nō illud negaret, *Virga atque Prover. 29.*

CORRE-

1. Cor. 12. *corruptio tribuunt sapientiam: puer autem qui dimittitur voluntati sua, confundit matrem suam.* An putas quod non vera fuerit charitas Domini, cum reculavit Apostolo, quod ter à se postularat? Nōne potius hoc singularis benevolentiae signum notatur, cum Pfaltes Deo dicit: *Deus tu propitius fuisti eis, & ulciscens in omnes adinventiones eorum.* Aut cum ipse Deus Davidi de filio: *Ego ero ei in patrem, & ipse erit mihi in filium, qui si iniquè aliquid gesserit, arguam eum in virga virorum, & in plagis filiorum hominum; misericordiam autem meam non auferam ab eo.* Velle tibi concedi quod à Deo vel à Sapiente viro sciretur tibi obfuturum? *Huic animæ irreverenti & infrunita non tradas me Domine.* Hoc est enim Datum de quo Sapient, quod non est uisile.

II. PUNCTUM.

SED quamdiu vera est Charitas, semper benigna est.

In eo enim vel maximè ab amore proprio distinguitur, quod hic sit levissimus & inconstantissimus, illa autem sui semper similis & tam constans ut nunquam excidat; peribit potius tota & potius desinet esse vera, & nulla erit, quàm si vera est charitas, desinat esse quod est, seu quod esse debet ut sit vera. Esse autem benignam, tam illi est proprium & congenitum quàm spiri tu Dei agi. Cum enim *benignus sit spiritus sapientia, sive ut alibi dicitur, super mel dulcis, & hereditas eius super mel & farum;* cumque aliud nihil sit vera charitas quam ipse Spiritus Dei, aut quam ipse Deus, ut ait dilectus discipulus; quomodo posset esse vera & divina charitas nisi esset benigna?

Nescitis, cuius spiritus estis, dicebat Christus illis discipulis qui se parum benignos ostenderant in Samaritanos, Filius hominis non venit animas perdere sed salvare; Quasi diceret, non est hic spiritus meus, non est illa charitas quam vobis communicare volo, quæ ita benigna est, ut dum etiam male tractatur, non desinat esse benigna.

Itane sentis? Itane semper benignus, itane possis dici filius altissimi, quia ipse benignus est super ingratos & malos, id est, super reptum?

III. PUNCTUM.

SI quid ergo charitas negat, tam benigna negando est quàm concedendo: Quia tam vera est charitas cum illud negat quam dum concedit: quamdiu autem est vera charitas, semper benigna est: hoc est illi tam proprium & quod vocant, essenziale, sicut bonum proximi respicere propter Deum. Nam hoc unum est esse benignum, sic proximo benefacere in substantia & in modo, sicut Deus jubet. *Vnusquisque vestrum, inquit Apostolus, proximo suo placet in bonum, ad edificationem.* Sic & quoties de charitate vel misericordia disserit, semper benignitatem adjungit, quasi sit unū & idem: aut quasi unum ab alio declaretur, *Estote invicem benigni, misericordes, donantes invicem.* Et rursum: *Induite vos sicut electi Dei, sancti & dilecti, viscera misericordiae, benignitatem.*

Quod quidem non est semper positivè largiri, quod petitur, ut dictum est, in quo multi errant quibus negatur quod petunt, aut qui delinquentes arguuntur. Quia enim dolent se argui, aut sibi quod volunt denegari; idcirco sibi fingunt charitatem, quæ benigna est, laedi. *Sed vulnera illa sunt diligentis, quæ longè sunt meliora quàm fraudulentæ oscula odientis aut etiam blandientis.*

Et verò, tu qui aliquid negas, aut aliquem arguis, tu in primis hoc refer monitum, quod si modum in negando & arguendo non servares, sanè benignitatem offenderes, quæ hic vel maximè regnare debet, ut quod molestum esse potest in repulsa & correptione, mitigetur & dulcescat. Hoc est *verbum dulce, quod ut ait Sapient, multiplicat amicos & mitigat inimicos: hac est lingua Eucharis quæ in bono homine abundat.* Hoc est denique quod te paucis sed efficacibus monet S. Augustinus: *Supplicem nullum spernas: si potes dare, da: si non potes, affabilem te presta. Coronat Deus intus bonitatem, ubi non invenit facultatem. Nemo dicat, non habeo, charitas non de sacco erogatur.*

Vide supra Fer 4. hebdomadæ 3. Quadragesimæ, de illo qui audacius loquitur inferiori.

FERIA QVARTA.

APPARET CHRISTVS ALIIS

Mulieribus. Et alium sua benigna Charitatis effectum illis confert.

Et ecce Iesus occurrit illis, dicens, *Avete.* Matth. 28.

VERITAS PRACTICA.

Sæpe videtur esse Charitas, & est magis Carnalitas.

RATIO affertur ab eodem Authore, cuius est hac sententia, libro primo de imitatione Christi, capite decimo quinto: quia, inquit, naturalis inclinatio, propria voluntas, spes retributionis, affectus commoditatis raro abesse volunt.

Atqui hæc quoties adsunt, & prævalent, magis est carnalitas, quam charitas.

Ergo verissima est sententia, Quod sæpe, ubi videtur esse charitas, magis est carnalitas; ac proinde diligenter advertendum est in exercitio & in positiva praxi huius benigna charitatis, de qua hic agitur.

I. PUNCTUM.

MULIERES illæ, quæ cum Maria Magdalena semel atque iterum venerant ad sepulchrum; simulque audierant Angelos sibi nuntiantes resurrexisse Christum Dominum, discipulis Petro & Joanne absentibus, seorsim & ipsæ aliâ viâ revertebantur, cum ecce Iesus occurrit illis, dicens, *Avete.* Ille autem accesserunt & tenuerunt pedes eius, & adoraverunt eum. Tunc ait illis Iesus, nolite timere, ite, nuntiate fratribus meis, ut eant in Galiliam, ibi me videbunt.

Ex quibus satis apparet, quam benigna fuerit charitas Domini Jesu, qui non solum se videndum dedit his mulieribus, sed quod etiam negaverat Magdalene, suos illis pedes contingendos & adorandos præbuit. Et hic est alius benignæ charitatis effectus cum id conceditur quod postulatur, qui certè erat usitatissimus Christo Domino, qui pertransit

benefaciendo & sanando omnes: qui & nobis ut dictum est valde commendatur. *Estote invicem benigni, misericordes, donantes invicem, sicut Deus in Christo donavit vobis.* De quo item benignitatis genere sic aptè S. Ambrosius: 2. Off. 6. Popularis & grata est omnibus bonitas, nihilque quod tam facile illabatur humanis sensibus. Ea si mansuetudine morum ac facilitate animi, moderatione precepti, & assabilitate sermonis, verborumque honore, patienti quoque sermonis vice, modestiaque adjuvetur gratia, incredibile quantum procedat ad cumulum dilectionis.

Verùm in istis mutuis donationibus, atque usu familiari se se colentium animorum, cavendum vel maximè, quod proposita veritate monemur, ne sit potius carnalitas quam charitas. Hoc est enim valde naturale, diligere diligenter, vel prævenire amore cum à quo aliquid speres, vel denique in mutua illa animorum conjunctione, communique vitæ usu, quæcunque humanitatis & beneficentiæ præstare officia, quia sic placet, quia sic honorificum, sic delectabile & utile; Unde Sapiens: *Omne animal, inquit, diligit simile sibi, sic & omnis homo proximum sibi, omnis caro ad similem sibi conjungetur, & omnis homo simile sui sociabitur.* Quasi diceret, hoc ab ipsa natura provenit nec magnæ virtutis est talem, exercere benignitatem: Nonne & Ethnici faciunt? Nonne & ipsi mundani & peccatores in istis excellunt? Nonne & tu sic sapius afficeris, & quod pejus est, nonne hunc affectum, charitatem putas!

II. PUNCTUM.

ATQVI quod tale est, carnalitas magis est quam charitas.

Nam charitas ex corde puro provenit, nec alio

alio motivo moveretur quam supernaturali & divino. Non condemnat quidem naturalem affectum; quasi malus semper esset, sed non in eo solo consistit; neque id tantum, quia ipse naturalis affectus vix se unquam continet in humanæ & rationalis benevolentia terminis, sed quia licet nihil aliud vitiosum accederet, non satis sibi esse putat divina charitas diligere ex illo affectu naturali, nisi hunc ita purificet & emundet, ut sit potius supernaturalis & spiritualis, quam naturalis; adeo ut possit dicere cum Apostolo, *Neminem novum secundum carnem*: nihil à quoquam expecto quod carni est delectabile, quod vitæ est utile, aut mundo gloriosum. Et hoc est novum præceptum charitatis, quod se dare Christus pronuntiat, nempe *ut sic nos ipsos diligamus sicut ipse dilexit nos*. Hanc præcipue particulam sicut expendunt omnes Patres, asseruntque in ea una novum charitatis præceptum consistere; *Vt à carnali dilectione distingueretur*, inquit sanctus Augustinus, *addidit, SICUT DILEXI VOS*.

Quod & fusius prosequens S. Gregorius: *Sunt nonnulli, ait, qui diligunt proximos sed per affectum cognationis & carnis, quibus tamen in hac dilectione, sacra eloquia non contra dicunt: sed aliud est quod sponte impenditur natura, aliud quod præceptis dominicis ex charitate debetur obedientia. Hi nimirum & proximum diligunt, & tamen illa sublimia dilectionis premia non assequuntur, quia amorem suum non spiritualiter sed carnaliter impendunt; proinde cum Dominus diceret, hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, protinus addidit, SICUT DILEXI VOS, ac si aperire dicit, ad hoc amate, ad quod amari vos.*

Itane puri sunt affectus tui? nonne species decipit te, & Concupiscentia subvertit cor tuum?

III. PUNCTUM.

SÆPE igitur ubi videtur esse charitas, magis est carnalis. Quia cum sint iidem affectus externi, eadem penè verba & signa benignitatis, imò & idem animus, qui primò quidem, adeo nihil vitiosum aut sensuale cogitat, ut potius unicum spirituale bonum prærendat, planè videtur esse charitas; sed tamen cum multa permisceantur merè naturalia, cum fufiora sint colloquia, verba blandiora, teneriores affectus, frequentiora munuscula, & si-

miles blanditiæ, carnalitas magis est quam charitas. *Sic stulti estis ut cum spiritu caperitis, Gal. 3. nunc carne consummemini?* Quod aperitè sanctus Hieronymus, *Crebra munuscula, & sudariola & fasciolas, & vestes ori applicatas, ac degustatos cibos, blandasque & dulces literulas sanctus amor non habet. Mel meum, lumen meum, meum desiderium, omnes delicias & lepores, & risu dignas urbanitates, & ceteras inopias amatorum, in comadiis erubescimus, in sæculi hominibus detestamur, quanto magis in Monachis & Clericis.*

Neque verò putes hæc, quæ commemorat sanctus Doctor, ita requiri ad internoscendam carnalitatem à charitate, Vt, qui non ea præster, nihil sibi timeat, cum malum sit ex quovis defectu; bonum autem ex integra causa, id est, unum eorum sufficit ut carnalis dilectio censeatur: nec vera unquam Charitas existimanda est, nisi modus & finis diligendi, quales ex Evangelio præscribuntur, simul convenient. Sic præclare sanctus Gregorius: *Nemo enim quemlibet diligit, habere se protinus charitatem putet, nisi prius ipsam vim sue dilectionis examinet. Nam si quis quemlibet amat, sed propter Deum non amat, charitatem non habet, sed habere se putat. charitas autem vera est, cum & in Deo diligitur amicus, & propter Deum diligitur inimicus.*

Vide quantum in hoc pecces; vel per excessum, vel per defectum. Hinc enim fit, ut rara sit admodum vera charitas, nam quos naturaliter diligimus, nimis diligimus: alii autem vel sunt odiosi: vel, ut vocantur indifferentes, nec latis eos diligimus. Quamobrem illud etiam atque etiam crebrò verandum, quod ait S. Petrus: *Animas vestras castifigantes in obedientia charitatis*; & quæ plura inde alibi relata sunt. Vide in 1, parte, Feria 6. heb. 4. post Epiphaniam: & Sabbato hebdomadæ 6. In hac 2. parte, Dominica 4. post Pascha. In 3. parte, Feria 2. 3. 4. & 5. heb. 5.

O qui scintillam haberet vera charitatis, profecto omnia terrena sentiret esse plena vanitatis, nec propterea lineret his cor suum occupari & infici.

L. I. de Imit. Chr. c. 15.

FERIA

FERIA QUINTA.

ANTE QUAM CHRISTVS APPA- reat omnibus Discipulis suis, in his ap- paret quod charitas non æmulatur.

Non in contentione & æmulatione. Rom. 13.

VERITAS PRACTICA.

Quidquid acquiras æmulando, plus perdis quam acquiras.

RATIO EST, Quia plus perdis charitatem perdendo, quam quidquid acquiras æmulando. Sed charitatem, qua non æmulatur, æmulando perdis.

Ergo quidquid acquiras æmulando, plus perdis quam acquiras; Quod æmulantibus sanè est considerandum.

I. PUNCTUM.

Matth. 20.
Marci 10.
Lus. 21.

QUI consideravit discipulos levi de causa sæpius ante mortem & resurrectionem Domini, inter se contendisse & æmulatos esse, si quis eorum aliis videretur esse Prælatus, mirari modò poterit, quod nulla inter eos contentio aut æmulatio audiretur, licet multæ prætendi possent causæ cur æmularentur. Ac primò quidem, quod Angeli appareant & loquantur de Christo, mulieribus potius quam viris; durum eis videri poterat qui perinde ac mulieres sepulchrum adierant, quorum tamen nulli locutus legitur Angelus.

Deinde quod ipse Dominus prius iisdem mulieribus quam ulli discipulorum apparuerit, nec nisi per eas Apostolis Resurrectionem suam nuntiarit, certè hoc mirum, & hoc mirandum, quod Apostoli non æmulentur.

Tertiò cum postea Dominus apparuit seorsim Petro redeunti è Sepulchro, ut videbitur, non æmulatur Joannes, qui cum ipso eucurrebat, & qui Petro negante, Christum secutus erat usque ad Crucem.

Quartò denique, cæteri omnes Apostoli non æmulantur, quod duobus peregrinis qui erant tantum discipuli & ipsis inferiores, priusquam sibi apparuerit, & tam multa de se familiariter locutus fuerit.

Hæc est videlicet Charitas qua non æmulatur, & dum omnimodo Christus annuntietur & honoretur, hoc unum curat. Qui veram & perfectam charitatem habet, ait Kempensis; in L. 1. de nulla re seipsum quarit, sed Dei solummodo gloriam in omnibus fieri desiderat. Nulli etiam in-c. 31, videt, quia nullum privatum gaudium amat, nec in seipso vult gaudere, sed in Deo super omnia bona optat beatificari.

Itane tecum est? Quidquid autem præteras aut acquiras æmulando plus semper perdes quam acquiras. Quid enim pretiosius charitate que est Apostolo excellentior via, quam nobis Tract. de possit demonstrare? quæ est Tertuliano, Pat. summum fidei sacramentum, & Christiani thesaurus nominis; quæ est Clementi Alexandri. In Par. no. præcipuum hominis Christiani munus: Sancto Gregorio Nazianzeno, doctrina nostra cap. Ep. 10. ad put: sancto Hieronymo, cunctarum virtutum mater. Gregorio denique magno, mater Lib. 6. & custos bonorum omnium. Ep. 69.

Nonne qui hoc perdat, plus perdat quam acquirat? Quid est enim quod possit acquirere; nisi aliquid temporale quod spectet ad hanc vitam? At quid est vita nostra nisi vapor. Ier. 4. ad modicum parens, & deinceps exterminabitur: Ibid. 1. quid est omnis caro, quid omnis mundi gloria, quid omnis homo vivens, nisi uniuersa Sap. 1. vanitas, nisi flos brevi transiens, nisi lanugo qua à vento tollitur? nisi spuma gracilis qua à procella dispergitur? nisi fumus qui à vento diffusus est: Hæc sunt videlicet, quæ acquiri forte possunt æmulando, & hæc ipsa sunt quæ tanto intervallo à charitatis excellentia distinguuntur, quanto terrena distant à celestibus, temporalia se junguntur ab æternis, & à Creatore creata omnia: quandoquidem, Deus Charitas est, & qui manet in Charitate, in Deo manet, & Deus in eo. O securam mansiorem! ô facilem possessionem!

II. PUN-

II. PUNCTUM.

Sed charitatem, qua non amulatur, amulando perdis.

pe id perdendo quod est ditius, quid nisi egestas & miseria, tantò quidem major quantò magis ignoratur? Certè nec ipsam gloriam, quam amulando prærendit superbus, ut supra visum est, obtinebit; sed quando cam ob-

Sabbatò Septuag.

tineret, quid tandem illa gloria præ iactura charitatis & aliarum virtutum, ac donorum cælestium, quibus privatur. O quam verè Sapiens: *Meius est humiliari cum mitibus quam dividerè spolia cum superbis.* Melius est cedere cum charitate, quam contendere aut contendendo vincere contra charitatem. *Est qui multa redimat modico pretio, & restituens ea in septuplum.* inquit Ecclesiasticus: hic est scilicet, qui charitatem conservat quolibet aliquo pretio, quod qualecunque sit, semper erit modicum & septuplo minus quam charitas.

Proo. 16.

Eccles. 29.

Nec dicas, te non tua querere, sed quæ aliorum, quæ familiæ tuæ sunt, quæ Ecclesiæ & quæ majoris Dei gloriæ: Nam hæc involucria sunt, quibus amulatio tegitur; Et hoc Diotrophes ille, qui primatum amabat gerere in Ecclesia, contra sanctum Joannem, objiciebat; quæ tamen erant, *verba maligna quibus hic amulator garriebat in Divinum Apostolum, ut in sua postrema monet Epistola.* Cave hoc omni modo, sicut monet Apostolus: *Non in contentione & amulatione, sed induimini D. Iesum Christum.* Et rursum: *Non efficiamur inanis gloriæ cupidi, invicem provocantes, invicem irvidentes.* Quod & symbolico suo more Sapiens: *Perde pecuniam propter fratrem & amicum tuum;* quasi diceret, pro conservanda charitate nihil non perdendum est, cum alioquin plus perderes, charitate perditâ, quam si, ut serveretur charitas, cætera perirent omnia. Quid contra opponis? Vide supra, Sabbato Septuagesimæ: & infra, Feria 5. quæ est Octava Ascensionis.

Ioan. 3.

Rom. 12.

Gal. 5.

Eccles. 29.

III. PUNCTUM.

Quidquid ergo acquiras amulando, plus perdis quam acquiras. Nam charitatem perdis quæ longè aliis rebus antecellit. Hinc aptè Sapiens, *vir qui festinat ditari, & aliis invidet, ignorat, quòd egestas superveniet ei: aem-*

ulando, plus perdis quam acquiras. Nam charitatem perdis quæ longè aliis rebus antecellit. Hinc aptè Sapiens, *vir qui festinat ditari, & aliis invidet, ignorat, quòd egestas superveniet ei: aem-*

FERIA SEXTA. DUO EX APOSTOLIS, PETRUS & Joannes currentes ad sepulchrum, ostendunt charitatem quæ non agit perperam.

Currebant duo simul, Joan. 20. Haynesove Pars II.

Kk

VERITAS

VERITAS PRACTICA.

Minima quævis inordinatio cordis immundi, major est maxima quævis inordinatione hujus mundi.

Ratio est, quia quævis inordinatio cordis immundi est inordinatio rationis.

Sed inordinatio Rationis quantumvis minima, major est maxima quævis inordinatione totius mundi.

Ergo minima quævis inordinatio cordis immundi, major est maxima quævis inordinatione mundi. Quod pauci certè in praxi norunt.

I. PUNCTUM.

Revocanda in memoriam, quæ obiter antè commemorata sunt, de duobus Apostolis Petro & Joanne, currentibus ad sepulchrum; & paulò attentius consideranda. Rem accuratè describit ipse sanctus Joannes, & primò agens de Maria Magdalena; *Venit, inquit, ad Simonem Petrum, & ad alium Discipulum quem amabat Iesus, & dicit illis: tulerunt Dominum de monumento, & nescimus ubi posuerunt eum. Exiit ergo Petrus & ille alius Discipulus, & venerunt ad monumentum. Currebant autem duo simul, & ille alius Discipulus præcurrebat citius Petro, & venit primus ad monumentum. Et cum se inclinasset, vidit linteamina posita, non tamen introiit. Venit ergo Simon Petrus sequens eum, & introiit in monumentum, & vidit linteamina posita, & sudarium quod fuerat super caput ejus, non cum linteaminibus positum, sed separatim involutum in unum locum. Tunc ergo introiit & ille Discipulus, qui venerat prius ad monumentum, & vidit & credidit; Nondum enim sciebant scripturam, quia oportet eum à mortuis resurgere. Abierunt ergo utrumque Discipuli ad semetipsos.*

LUC. 24. Quod singulariter de Petro narrans alius Evangelista: *Et abiit, inquit, secum mirans quod factum fuerat. Sic ergo illi duo Apostoli, quam in Christum præ cæteris haberent charitatem, suo illo cursu & intacta sollicitudine satis quidem manifestè declarant; sed quomodo sit illa charitas, quæ non agit perperam, sic paucis habe. Primò quidem ex variis interpretationibus, illa hic tenetur quæ asserit perperam agere, idem esse ac nihil temere*

agere, & ut habet Syriaca versio, nihil tumultuosè, nihil confusè, nihil intempestivè, nihil & inordinatè; ac proinde omnia agere ex ratione & ordine: atque ut moebebatur Apostolus, *omnia honestè & secundum ordinem.*

Deinde verò, hoc est tam proprium charitati quam ipsi Sapientiæ cui conjuncta est charitas, & de qua simul dicitur, *quod attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter.* Et alibi, *cuncta fecit bona in tempore suo.* Sicur enim de fauuo dicitur, *quod non erit ei amicus, & non erit gratis benis illius, neque enim quod habendum est, directo sensu distribuit, similiter & quod non erat habendum;* Sic è contra de Sapiente: *Tempus & responsionem cor sapientis intelligit, omni negotio tempus est & oportunitas.* Hæc est discretæ & ordinatæ charitas de qua fusè Patres, & jam supra dictum est.

Denique, quanta hæc fuerit in duobus Apostolis currentibus ad sepulchrum, apparet ex his quatuor notis. Prima, non discredunt, sicut alii Apostoli, mulieribus aunciantibus resurrectionem Christi, sed neque leviter credunt; at prudenti consilio suscepto, rem propius inspecturi, sepulchrum ipsi miser adeunt. Secunda, monumentum ingressi cuncta diligenter discutiunt, attractant linteamenta separatim, unum ab alio sejunctum esse prudenter notant, atque ita seorsim involutum, ut aliquid inde certi possint conjicere. Tertia, de re tota simul inter se conferunt, seseque mutuo corroborant in fide resurrectionis & confirmant. Quarta & postrema, soli apud semetipsos mysterium contemplantur, suscipiunt, venerantur, resoluti audita quædam à Christo Domino de futura sua passione & resurrectione, sicque paulatim & ordinatè eum divina gratia sese disponunt ad pleniorum fidem & charitatem.

Hoc est agere ordinatè, hoc est agere ex charitate, quæ non agit perperam, non inconsultò, non præpropere & leviter: sed omnia pensiculare & solerter. Quod ut fiat efficacius, cavenda est quævis inordinatio cordis nostri seu quævis affectus immunditia, per quam inordinetur animus, & ipsa charitas, *quæ est de corde puro,* inficiatur. Nam præterquam quod ex immundo & inordinato corde vix aliquod ordinatum extra procedat: ipsa per se sola cordis immundi inordinatio tam grave malum censeri debet, ut quantumcunque

cunque sit minima talis in corde inordinatio, sit tamen major maxima quævis, quæ extra hominem in universo reperiri possit.

Ratio est evidens quoad illam primam partem qua dicitur, quamlibet inordinationem cordis, esse rationis ipsius inordinationem, sic enim sumenda est propositio, ut sicut per cor immundum, omnis humani cordis depravatio exprimitur; ita in illa depravatione, inordinatio rationis intelligatur. Tunc nempe dicitur inordinari ratio, quando ex ordine suo deicitur: deicitur verò, quando cor nostrum aliquo depravatur affectu: nam ordo erat, ut ratio semper præesset appetitui sensitivo cordis, sic enim à Deo est ordinatum: *Sub te erit appetitus ejus, & tu dominaberis illi.* At turbatur ille ordo, quando cor ita afficitur, ut sit illi affectus depravatus: Tunc enim subest ratio, tunc præest appetitus, tunc in equis servi videntur, & Principes ambulantes super terram quasi servi. O deplorandam servitutem.

II. PUNCTUM.

Sed inordinatio rationis quantumvis minima, major est maxima quævis inordinatione mundi.

Maximæ in mundo inordinationes sunt monstra, quando in belluis vel in hominibus aliter corpus efformatum est quam ex natura communi videmus ordinatum, quando aliter oculi, pedes, vel caput locatum est. Inordinata etiam dicuntur anni tempestates, quando hyeme calet aut æstate friget: inordinata est temperies aeris vel aquarum, quando inde morbi hauriuntur. Inordinatus denique tum vel plurimum videretur mundus, quando quod Poëta finxit, accideret;

Ovid. 1. In caput alta suum labentur ab æquore retro
de Tristib. Flumina, conversis solque recurrit equis.
Terra feret stellas, cælum funderat aratro,
Vudæ dabit flammam, & dabit ignis aquas.

His tamen omnibus, & si quæ similes aut magis stupendæ excogitari possint inordinationes, minima quævis inordinatio rationis, quale est unum veniale peccatum, in quacunque materia, dicitur esse major: Quia primò ille ordo moralis, qui perturbatur in illa rationis perturbatione, est in se dignior

quam ordo totius universi: unde & ejus confusio ac inversio censeretur debet gravior quam cætera omnes, quæ in natura vel in arte possunt accidere perturbationes, quod quidem jam supra notatum est ex S. Ambrosio, qui per universale diluvium delero homine dicit cætera mundi fuisse obruta, quod principali extincto, reliqua, qua inferiora erant & propter hominem facta, sic simul debuerint interire.

L. de Noë & Arca c. 4.

Deinde verò si ad mala seu damna, quæ ex qualibet inordinatione provenire possunt, animum applicemus; longè gravius est malum minimæ cujusvis inordinationis animi seu rationis nostræ, quam cæterarum omnium damna & detrimenta: quia illud malum est culpæ, hoc tantum poenæ; illud est malum Creatoris, hoc tantum creaturæ; illud est malum quo Deus offenditur, hoc duntaxat quo natura infirmitate distans leditur: Nunquid Deo potest comparari homo?

Iob. 12.

Denique si minima quævis inordinatio rationis, & offensa venialis fingeretur esse necessaria ad totius universi ordinem conservandum, latius esset totum funditus perire orbem, quam consentire in illam voluntariam offensionem; quia quantumcunque levis esset offensio, de illa tamen verum esset, quod universim de peccato scriptissimè dicitur sanctus Augustinus: *Peccasti inhonorare Deum est, quod non debet facere homo, etiamsi totum pereat quod Deus non est.* Expende illud, totum quod Deus non est: & obstupescet quod tamen tam facile nulla de causa Deus offendatur! *Et violabant me,* inquit, *propter pugillum hordei, & fragmen panis!* Nonne hoc stupendum!

Ex. 13.

III. PUNCTUM.

Minima quævis igitur inordinatio cordis immundi, major est maxima quævis inordinatione hujus mundi: Quia cum sit inordinatio repugnans ordinationi rationis; quanta est dignitas rationis humanæ, vel ipsius Dei supra res alias universi; tanta est in genere boni vel mali, ut dictum est, rationis ordinatio vel inordinatio supra cæteras mundi totius ordinatas vel inordinatas formas. Omnis ponderatio non est digna continentis animæ. Quod Sapientis dictum si verum est de una virtute continentis, quantum magis id certum de illa universali continentia, qua se anima cum Dei gratia servat innoxiam ab omni

Eccles. 26

omni profus inordinatione affectus : & divinum ita constanter sectatur ordinem , tum intra tum extra se , nihil ut perperam agat & perturbatè ? *Quasvrit lanam & linum , & operata est consilio manuum suarum :* id est , in ordine & conditione sua se continens , quidquid domi vel foris egit , quidquid secum vel cum aliis gessit , sic prudenter & opportunè digesta sunt omnia , ut manus ipsæ rationem & consilium rebus agendis afferre viderentur . Sic Deus amat ordinem , & ordinatè cuncta disponit in mensura , in numero & in pondere .

Prov. 31.

Sap. 17:

Quod certè in Christo Domino resurgente , & suis apparente , apparet mirum in modum . Contemplare paulisper , ut nihil confusè agit , nihil perturbatè , sed omnia ordinatè . Primò quidem , licet maximè desideraret suos consolari de morte sua mortuos , & in fide nutantes revocare : expectat tamen tertium diem quo resurgat . Deinde , licet statim eos invisere & alloqui potuisset , non tamen ita , sed pederentim & progressu quodam facto , ab uno transit ad aliud , quo suavius & fortius omnia disponantur . Descendunt Angeli , qui resurrectionem annunciant mulieribus ; visionem Angelorum annunciant mu-

lieres Apostolis ; Inquirunt duo primores Apostoli de re tota diligenter ; Tum ipse Christus Dominus apparet Petro seorsim , ac Jacobo ; Duobus postea discipulis peregrinantibus ; Postmodum undecim simul congregatis ; Actandem quingentis fratribus in Galilæa .

Cur porò ita progressus est ? Quia *Charitas non agit perperam* , non tumultuariè , non confusè ; sed ordinatè ; ab uno ad aliud ; Quod & ipsum quotidie servat in conferendis suis donis . Nec enim in signe castitatis , devotionis , humilitatis , aut alterius perfectionis donum communicat , nisi prius ordinarios harum virtutum actus exerceas , fidelitatemque in exiguis quibusdam objectis & casibus probaveris , ut *qui fidelis est in minimo super multa constituatur* ; Quod sapienter notavit S. Gregorius in moralibus , ubi de appositis agit gradibus profectus nostri . *Apparet iis qui fidem habent in illum* , inquit Sapiens . Quibus verò non sic apparet , si sunt qui vellent summa sine interjectis mediis : aut media sine infimis . Cave hanc inordinationem ; *subditus esto Domino , & ora eum* . Vide Sabbatum hebdomadæ 3. post octavam Paschæ .

S A B B A T O .

APPARET CHRISTUS SEORSIM PETRO & Iacobo .

*Et in his duobus Apostolis apparet charitas,
quæ non inflatur :*

Surrexit Dominus verè , & apparuit Simoni , Luc. 24 .

Visus est Cepha , deinde visus est Iacobo , 1. Cor. 15 .

VERITAS PRACTICA .

Humilitati tuendæ tutius est , vix de se quàm vel humiliter loqui .

Ratio est , quia id dicitur esse tutius & opportunius unicuique rei tuenda ac conservanda , quod efficacius resistit ejus contrario . Sed contrario humilitatis efficacius resistitur ,

dum vix de se quis loquitur quàm si vel humiliter loquatur .

Ergo humilitati tuenda tutius est , vix de se quàm vel humiliter loqui . Quod certè in fraxi est rarum .

I. PUNCTUM .

Cum à sepulchro recessissent Petrus & Joannes , ut vidimus , atque etiam cum à Joanne Petrus , ut ex sancto Luca colligi-

colligitur, abisset secum mirans quod factum fuerat; tum putatur soli Petro apparuisse Christus Dominus, paulo antè quam conveniret discipulos euntes in Emmaus; quandoquidem ipsis reverentibus dixerunt omnes Apostoli, Dominum verè resurrexisse, & apparuisse Simoni. O quæ colloquia! qui affectus utriusque! contemplare paulo attentius.

Quando verò apparuerit Jacobo qui dictus est minor, & qui fuit Jerosolymorum Episcopus, omnino non liquet; neque aliud de hac apparitione scitur quàm quod refert sanctus Paulus, *visum esse Jacobo Dominum.*

Sed quàm verè apparuerit in hoc utroque Apostolo charitas quæ non inflatur, apertum est; cum enim præ cæteris Apostolis singulari eos apparitione Christus Dominus honorasset, nihil inde præsumperunt, nihil supra alios se extulerunt; vix de se locuti sunt. Et quidem Jacobus ne verbum protulit quod sciat, nisi post Ascensionem Domini, ad ædificationem fidelium. Quod verò Petrus retulit, credibile est id habuisse in mandatis, quia primus erat omnium, à quo voluit Dominus alios rescire, sicut cæteros Christianos à summo Pontifice, quæ spectant res fidei; & sicut inferiores à suis Superioribus quæ spectant ipsorum regimen. Quando verò jucundum hunc congregatis Apostolis attulit nuntium, tam modestè & temperatè locutus est, ut vel ex illa modestia & moderatione loquendi, facillimè intellexerint rem ita esse, nec dubitantes dixerint, *surrexit Dominus verè.* Si enim inflatus fuisset, forte alii æmulati essent, seseque opposuissent: at cum ei tanto consensu acquieverint, nullus ut unus restiterit: signum est longè eum abfuisse ab illo tumore animi, & chauratè potius exercuisse quæ non inflatur.

Sic ergo discere eam exercendam & conservandam, servato potius de re tuisque silentio, aut verbis rarissimis & paucissimis, quàm vel humilibus & abjectis. Id enim carius charitati se humilianti, quia sic melius conservatur in sua humilitate: Quod semel dixisse, Sapienti non sufficit, sed postquam monuit: loquere in causa tua vix, tum addit; *Si bis interrogatus fueris, habeat caput responsum tuum:* Id est, summatim & per paucis responde. Et ratio, cur sic melius conservetur humilis charitas, est evidens; Nam unaquæque res, uni-

versim loquendo, eò melius conservatur, quò à suo contrario melius protegitur, illique fortius resistitur. Percurre aliquas mente qualitates; calor, sanitas, scientia, sanctitas, robur & similia, nonne hoc uno conservantur, quo à contrariis suis protegentur? *Innuere, ait Sapiens, in omnia opera Altissimi, duo contra duo, & unum contra unum;* Quasi diceret, unaquæque res habet suum contrarium à quo impugnetur, & à quo conservanda est, ut iervetur. O quanti & numero & robore contra nos hostes, cum *vita hominis super terram sit militia,* & nihil aliud vivere sit quàm militare, & se ab hostibus conservare! Quomodo pugnans? *Non coronatur nisi qui legitime certaverit.*

II. PUNCTUM.

Sed contrario humilitatis efficacius resistitur, dum vix de se quis loquitur, quàm si vel humiliter loqueretur.

Quicumque tandem sit ille contrarius seu dæmon, seu mundus, seu amor proprius, seu triplex simul ille hostis; aut vitium superbiæ, sic melius illi resistitur: sit enim sapius, ut verbis illis humilibus laudem potius & commendationem aucupemur, quàm humiliationem & contemptum cogitemus: nollemus enim credi quod dicimus, aut si ab alio nobis seridè diceretur, quòd de nobis ipsi proferimus, forte indignaremur; *natura enim callida est, & omnia ad se trahit, ut noverat optime Author libri de Imitatione Christi.* Et apertè Sapiens: *Est qui nequiter humiliat se, & interiora ejus plena sunt dolo;* unde S. Ambrosius, *Multi habent humilitatis speciem, virtutem non habent; multi eam foris prætendunt, & intus impugnant, ad fucum præferunt, ad veritatem abjurant, ad gratiam negant, Est enim qui nequiter humiliat se.*

Nihil autem tale est in silentio seu servata de se loquendi moderatione, cum præcipuè servatur hoc animo, ne si de re quocumque modo loquaris, amor proprio satisfacias, qui hos libenter sermones inducit, unde idem iterum Sapiens: *Attende ne seductus in stultitiam humilieris, & ne humiliatus in stultitiam seducaris.* Rectè monet attendendum, quia ibi deceptio & seductio; nam etsi primò esset humilitas, tamen loquendo evanescit, & vanitas se ingerit, sicut edendo sensualitas, quod optime notat S. Gregorius. Hinc verò ipsis

Luc. 24.

1. Cor. 15.

Luc. 24.

Eccles. 32.

Eccles. 33.

Iob 7.

2. Tim. 2.

L. 3. c. 54.

Eccles. 19.

Ep. 42. l. 7.

Eccles. 13.

L. 1. Mor.

c. 37.

Prov. 21.

perfectis viris angustiae remanent animi, num blandius aut amplius de se locuti fuerint quam veritas aut necessitas postulabat. Quamobrem aptè alius Sapiens: qui custodit os suum & linguam suam, custodit ab angustiis animam suam: Et Propheta: In spe & silentio erit fortitudo tua.

III. PUNCTUM.

Sic ergo humilitati tuenda tutius est, vix aut ne vix de se quidquam loqui, quam vel humiliter loqui: cum sic charitas & humilitas melius silentio conferretur quam loquela, quae vel est simulata humilitas, vel praesumpta caritas in aliorum edificationem, vel indiscretus zelus ad alios coarguendos: vel quidquid tandem sit, vix potest esse quid tam tutum & efficax ad virtutis integritatem quam silentium, quod, ut ait S. Gregorius Nazianzenus, semper praefendum est loquela nisi quando est necessarium loqui: raro est autem necessitas de se loquendi humiliter, nisi in confessione, vel redditione conscientiae, vel simili quodam casu de quo non est hic quaestio, cum de his tantum agatur personis, quae, ut sibi persuadent, non nisi humilitatis exercendae gratia, humiliter & abjectè de se loquuntur, quod est suspectum, dubium, il-

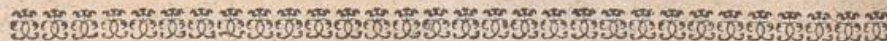
ludorium & simulationi proximum; ac proinde cavendum, sicut expressè S. Hieronymus monet; Humilitatem sequere non quae offenditur & simulatur gestu corporis, aut fracta voce verborum; sed quae puro cordis affectu exprimitur. Multo deformior est illa superbia quae sub quibusdam humilitatis signis latet: Nescio enim, quomodo turpiora sunt vitia quae virtutum specie colorantur. Quasi diceret, tantum abest ut sit humilitas, sic se exterius humiliare, quia potius inra est saepe superbia, & eò quidem damnosior quò virtute humilitatis, magis obtegatur.

Agnoseant se illi cum ab aliis humiliantur, an ita libenter audiant de se abjectè loquentes, sicut illi loquuntur; haec est enim vera vera humilitatis nota, ut est in Cantico Judith: Apparuerunt humiles mei, dum compunxerunt eos. Humiles mundi apparent dum se compungunt & humiliant, sed humiles Dei apparent dum ab aliis compunguntur. Quamobrem audiamus Apostolum: Eandem charitatem habentes, unanimes, idipsum sentientes, nihil per contentionem, neque per inanem gloriam, sed in humilitate superiores sibi invicem arbitantes, non quae sua sunt singuli considerantes, sed quae aliorum. Hoc enim sentite in vobis, quod & in Christo Iesu. Vide in 3. p. Fer. 6 hebdomadae 7.

Ep. 14. ad Celam.

Judith. 16

Phil. 1.

DOMINICA II. POST PASCHA.

Ego sum Pastor bonus.

De his & praecedentibus ac sequentibus Christi Domini verbis, quae habentur decimo capite sancti Joannis, tota est hebdomada vigesima prima, in 4. parte, ubi sex proponuntur Veritates, quibus haec adjicitur, quae singulariter videtur recolenda, ex his boni nostri Pastoris verbis.

Et animam meam pono pro ovibus meis. Joan. 10.

VERITAS PRACTICA.

Nihil aestimatione speculativa pretiosius anima nostra: sed practica nihil vilius.

Ratio huius postrema partis, quae praecipue consideranda est, haec inter alias afferri potest, quod illud inter cetera reputatur vilius cuius perfectio aut detrimentum in nostra est potestate, mi-